

сти відбір ремонтного молодняку класів М (- + +), М (+ + -), М (+ - +), М (+ + +), які мають високу адаптивну норму, характерну для тварин з підвищеними м'ясними якістьми.

Перспектива подальших досліджень. Слід зазначити, що використання критеріїв оцінки тварин за рівномірністю та напругою росту дозволить більш точно оцінити закономірності росту тварин та прогнозувати їх продуктивні та відтворні якості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Савчук Л.Г. Вплив енергії росту в ранньому онтогенезі на відгодівельні якості свиней / Л.Г.Савчук // Таврійський науковий вісник. — Херсон. — 2004. — С.125-127.
2. Карапуз В. Ефективність підбору родинних пар у свинарстві / В.Карапуз // Тваринництво України. — 1996. — № 5. — С.8-9.
3. Коваленко В.А. Генетико-селекционные параметры продуктивности свиней и их использование при организации племенной работы / В.А.Коваленко // Пособие Донского СХИ. — Персиановка, 1981. — 91 с.
4. Свечин Ю.К. Прогнозирование продуктивности животных в раннем возрасте / Ю.К.Свечин // Вестник с.-х. науки. — 1985. — № 4. — С.36-40.

УДК 619:616.15:636.4

ГЕМАТОЛОГІЧНІ І БІХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ СВИНЕЙ ПРИ ІНБРИДИНГУ І АУТБРИДИНГУ ПОРОД ДЮРОК І ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ

В.І.ОМЕЛЬЧУК¹ – аспірант ПФ НУБіП України
«КАТУ»

Постановка проблеми. На близькородове розведення – (інбридінг)-потрібно дивитися як на допоміжний засіб укріплення спадкової основи і засіб вирівнювання популяції. На всіх етапах розвитку генетики інбридінг разом з відбором вважався важливим методом племінного покращення сільськогосподарських тварин. Одним із чинників підвищення ефективності ведення галузі є раціональне використання високоякісного поголів'я свиней. Для них необхідна більш висока потреба раціонів в енергії, повноцінним білком та амінокислотами.

Морфологічний склад крові свиней тісно пов'язаний із загальною життєдіяльністю організму і може бути використаний, як показник пристосованості тварин до тих чи інших умов навколишнього середовища. Від морфологічних і біохімічних показників складу крові залежить інтенсивність обмінних та окислювально-відновних процесів, що проходять в організмі свиней, за якими можна судити про інтенсивність обміну речовин.

¹ Науковий керівник, д.с.-г.н., професор Войналович С.А.

Відомо, що на обмін впливає генотип тварин, їх утримання і годівля, а також інші фактори. Загальна кількість крові в організмі тварин складає 6-8%. У процесі кров виконує різноманітні функції, головними з яких є транспортна, газообмінна та інші. Завдяки циркуляції в крові різних формених елементів і ферментів між органами і тканинами підтримується генетичний гомеостаз організму.[4]

Стан вивченості проблеми. Кримський півострів у пік курортного сезону потребує отримання максимальної кількості якісної свинини за мінімально короткий термін. У зв'язку з цим ми розглядаємо м'ясні якості за деякими показниками крові. У літературних джерелах описана велика кількість результатів м'ясних якостей у свиней в ранньому віці, але це питання ще недостатньо вивчено, особливо при інбридінгу.

Матеріал і методика досліджень. Метою нашої роботи є аналіз основних показників крові у підсвинків відгодівлі, що утримуються на повноцінних, науково-обґрунтованих раціонах з визначенням морфологічного складу крові. Для визначення гематологічних і біохімічних показників крові різних генотипів і кровності свиней (велика біла і дюроч) в ПП «Сезам-Агро» Чорноморського району Автономної Республіки Крим були сформовані 5 груп тварин:

1-а група (контрольна) ремонтна свинка Велика біла X кнур Велика біла;

2-а група (дослідна) ремонтна свинка Дюроч X кнур Велика біла;

3-а група (дослідна) ремонтна свинка Велика біла X кнур Дюроч;

4-а група (дослідна) ремонтна свинка Велика біла X кнур Велика біла (інбридінг II-II);

5-а група (дослідна) ремонтна свинка Дюроч X кнур Дюроч. (інбридінг II-II).

Для проведення науково-господарського дослідження було здійснено покриття ремонтних свинок, які досягли 120 кг., згідно запланованих поєднань. Опороси проходили у вересні-жовтні 2009 року в спеціалізованому дворядному приміщенні, нагрівання здійснювалося за допомогою електрокалориферів, але після опоросу поросята знаходились індивідуально під лампами ІЧ-випромінювання. Підкормка поросят проводилась за загальноприйнятою схемою. Відлучення поросят від свиноматок проводилось у 28 днів.

Після відлучення поросят переводили в окреме приміщення. До раціону поросят-відлучників у перші дні після відлучення від свиноматок використовували гранульовані корми для більш швидшого перетравлювання і засвоювання. При досягненні підсвинків 30-35 кг. були відібрані боровки для проведення балансових досліджень.

Під час проведення балансових дослідів підсвинки (боровки) знаходились у клітках для фізіологічних досліджень при обмеженому русі по клітці. У кінці проведення досліджень у них була взята кров для дослідження гематологічних і біохімічних показників (вміст гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів, еозинофілів, тромбоцитів), також у сироватці крові визначали вміст загального білка і його фракцій: альбумінів і глобулінів. Дослідження проводилось в умовах Роздольненської міжрайонної лабораторії державної ветеринарної медицини (табл.1)

Результати досліджень. Проведення фізіологічних досліджень проводили згідно з методикою, розробленою в Полтавському НДІ свинарства. Годівля тварин здійснювалась два рази на добу (о 8.00 та 16.00 годині). Чергування і нагляд за поведінкою тварин здійснювалося цілодобово, збирання калу та сечі постійно, відбір середніх проб у кількості 10% від виділених екскрементів проводили вранці з подальшою консервацією 10% соляною кислотою.

Від кожного підсвинка відбирали по дві проби крові. Одну пробу консервували Трилоном-Б для дослідження в ній еритроцитів, лейкоцитів та гемоглобіну. Другу пробу крові відстоювали в темному прохолодному місці, а потім відбивали сироватку на центрифугі для дослідження загального білка, кількості альбумінів та глобулінових фракцій. Що стосується еозинофілів, то їх досліджували в мазках крові. [2].

Під час проведення фізіологічних досліджень ми проводили спостереження за поведінкою підсвинків, які знаходились у майже замкненому просторі клітки. Деякі тварини вели себе неспокійно – вищали, пробували вискочити з клітки, погано поїдали корм, викидали корм із годівниць. Таку поведінку ми намагалися погоджувати з аналізами, які визначають стресову реакцію, що супроводжується підвищенням кількості еозинофілів.[5].

Проводячи аналіз даних гематологічного дослідження з урахуванням приналежності до того чи іншого генотипу, необхідно зазначити, що всі показники знаходяться в межах фізіологічних норм для тварин даного віку (3,5-4 місяця). Так вміст гемоглобіну у 2-й та 5-й дослідних групах вище, ніж у 1-й контрольній, але різниця невірогідна (при $P < 0.95$).

Значних відмінностей вмісту еритроцитів між контрольною і дослідними групами не спостерігається, у результаті зробити висновки не вдається.

Щодо лейкоцитів, то в 2-й та 3-й дослідних групах їх вміст ненабагато вище, ніж в 1-й контрольній (при $P < 0,95$).

Вміст тромбоцитів у 1-й контрольній групі значно вище, ніж у 3-й, 4-й, 5-й дослідних групах (при $P < 0,95$).

Одним із важливих показників, який характеризує обмін речовин в організмі, є кількість білка і його склад у сироватці крові. Склад білка в сироватці крові контрольної і дослідних груп знаходились на високому рівні, що свідчить про збалансований повноцінний раціон і задовільні умови утримання.

При дослідженні кількості еозинофілів видно, що у тварин, отриманих з використанням у батьківських формах породи дюррок (реципрокне схрещування і братсько-сестринський інбридінг) 2-ї 3-ї та 5-ї дослідної групи, підсвинки вели себе дуже агресивно і неспокійно, що виражається виготом, спробами виплигнути з клітки, викидування корму з годівниці, їх вміст значно перебільшував, ніж у контрольній групі та іншими дослідними групами з різницею (при $P > 0,95$ та при $P > 0,99$). Таким чином, підсвинки, що мали походження від батьків породи дюррок, більш схильні до стрессового синдрому, що супроводжується підвищенням вмістом еозинофілів у крові.

Таблиця 1 – Гематологічні показники крові піддослідних свиней

група	Показники крові піддослідних груп										
	Гемоглобін г/л X±Sx	Еритро- цити Т/л X±Sx	Лейкоцити г/л X±Sx	Еози- нофіли % X±Sx	Тромбоцити г/л X±Sx	Заг. білок г/л X±Sx	Глобуліни%			Аль- буміни % X±Sx	
							α X±Sx	β X±Sx	γ X±Sx		
1 контрольна	109,0±3,33	6,8±0,19	10,8±1,33	6,0±0,60	248,7±18,75	78,7±1,84	18,6±1,84	18,4±0,25	20,3±0,30	42,7±0,56	
Sv%	6,83	6,32	27,6	22,7	16,8	5,2	2,8	3,0	3,2	2,9	
2 дослідна	112,0±2,6	6,9±0,28	12,6±1,59	8,1±0,76*	269,9±14,11	79,7±2,41	18,6±0,24	18,6±0,26	20,5±0,13	42,5±0,23	
Sv%	5,15	1,54	28,4	20,9	11,7	6,8	1,3	3,2	1,4	1,2	
3 дослідна	109,4±6,61	6,8±0,1	11,0±2,58	8,3±0,78*	217,0±13,32	80,8±2,94	18,5±0,35	18,4±0,75	20,2±0,48	42,9±0,54	
Sv%	10,4	2,55	24,9	15,8	10,6	6,3	3,2	7,0	4,1	2,2	
4 дослідна	106,1±15,03	6,6±0,26	9,2±0,30	7,0±0,41	159,9±6,59	79,2±0,9	18,8±0,26	18,5±0,34	20,4±0,07	42,3±0,29	
Sv%	14,2	6,9	5,5	11,4	5,8	2,0	2,4	3,2	0,6	1,2	
5 дослідна	114,0±2,05	6,8±0,32	10,1±0,56	8,7±0,5**	219,4±18,03	81,3±0,68	18,2±0,68	18,4±0,10	20,9±0,17	42,3±0,32	
Sv%	3,09	8,1	9,7	9,8	14,2	1,4	2,8	0,9	1,4	1,3	

* при P>0,95 ** при P >0,99

Висновки. На основі наших досліджень можна зробити висновок, що тварини, отримані при використанні реціпрокного схрещування і тісного інбридінгу (II-II) в породі дюрок, проявляють високу стресочутливість, коли знаходяться в естримальних умовах закритого простору, що доводиться підвищеною еозинофілією організму. За іншими показниками крові великих відмінностей між контрольною та дослідними групами не було виявлено.

Перспектива подальших досліджень. У перспективі планується визначити співвідношення рівня кров'яних факторів і добове відкладення азоту корму, а також із м'ясними якостями, які будуть визначатися при досягненні 100 кг при проведенні забою з подальшим визначенням м'ясних якостей за існуючими методиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Войналович С.А. Генетика ветеринарної медицини.-Симферополь,- Фактор.-2005.-254 с.
2. Кондрахин И.П., Архипов А.В., Левченко В.И. и др. Методы ветеринарной клинической лабораторной диагностики.- М.: Колос, 2004.-520 с.
3. Овсянников А.И. Генетическая карта обмена азотистых веществ у свиней. Научные труды ВАСХИЛ "Пищеварение и обмен веществ у свиней " М. 1971, 92-101 с.
4. Топиха В.С., Трибрат Р.О., Луговой С.И., Коваль О.А. и др. Мясные генотипы свиней южного региона Украины. -Николаев 2008.-257с.
5. Устинов Д.А. Возникновение и развитие стрессов у поросят. " Вопросы племенного и товарного свиноводства" ВИЖ, Дубровицы, 1976, 70-76с.

УДК 330.131.5:338.46:619

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ ПОСЛУГ

О.В.КРУКОВСЬКА – аспірант, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Однією з найважливіших закономірностей розвитку економіки у всьому світі є взаємозв'язок економічного зростання і підвищення ролі послуг у національній економіці. Це знаходить вираз у збільшенні частки трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, що використовуються у сфері послуг. У сфері ветеринарних послуг, спрямованих на задоволення потреб окремих фізичних чи юридичних осіб, відсутнє сформоване ринкове конкурентне середовище, наслідком чого є те, що потенційні замовники обмежені у виборі на альтернативних засадах суб'єктів, які можуть такі послуги надавати, неналежного рівня задоволення їх потреб у послугах.

Стан вивчення проблеми. Проблеми ринку послуг висвітлені в економічній літературі та періодиці, зокрема працях О. Алексєєва, Т. Арасланової, А. Баталова, В. Бугакова, Н. Внукової, В. Маркової,